

Сергій ДЬЯКОВ,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, 2 рік навчання,
освітня програма «Менеджмент»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ORCID 0009-0008-7442-454X

zothiy@ukr.net

РОЛЬ ЕКОСИСТЕМ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА В ПОВОЄННИЙ ЧАС

Ключові слова: екосистема, екосистема бізнесу, бізнес-організація, партнерство

Анотація. У роботі наведено узагальнення ролі екосистем бізнесу в умовах воєнного та в повоєнний час. Проведено ретроспективний аналіз розвитку поняття “екосистема бізнесу”. Наведено розуміння поняття “екосистема бізнесу” у широкому та вузькому розумінні. Наведені приклади успішних іноземних та українських екосистем бізнесу.

Serhii DIAKOV,

PhD student at the Management Department,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

THE ROLE OF BUSINESS ECOSYSTEMS UNDER MARTIAL LAW AND IN THE POSTWAR PERIOD

Keywords: ecosystem, business ecosystem, business organization, partnership

Abstract. The paper summarizes the role of business ecosystems in wartime and postwar conditions. A retrospective analysis of the development of the concept of "business ecosystem" is carried out. An understanding of the concept of "business ecosystem" in the broad and narrow sense is provided. Examples of successful foreign and Ukrainian business ecosystems are given.

В умовах воєнного часу та в повоєнний час ключову роль у відродженні економіки України в цілому та окремих бізнесових організацій зокрема відіграватиме не стільки конкуренція, скільки запровадження моделей партнерської взаємодії. Однією з моделей партнерської взаємодії бізнесових організацій є створення екосистем бізнесу.

Термін екосистема бізнесу дістав широкого вжитку відносно нещодавно. Саме поняття “екосистеми” вперше було вжито Артуром Танслі ще в 30-х рр. ХХ ст. у сфері біології для “опису спільноти організмів, що взаємодіють між собою та їх середовищем:

повітрям, водою, землею тощо” [1]. У сферу економіки термін “екосистема” потрапив завдяки праці бізнес-стратега Джеймса Мура “Хижаки та здобич: нова екологія конкуренції” [1], у якій автор провів аналогію між біологічною концепцією взаємодії організмів Артура Танслі з поведінкою бізнесових організацій, які ведуть конкурентну боротьбу на ринку.

На сьогоднішній день у широкому розумінні під “екосистемою бізнесу” розуміють мережу бізнесових організацій, які створюють цінність для клієнтів (товар чи послугу), поєднуючи при цьому як інструментарій конкуренції, так й інструментарій співпраці і партнерства [2]. Ключова ідея екосистемності бізнесу полягає в тому, що, з одного боку, кожен елемент системи впливає на інші елементи системи, а з іншого боку, зазнає впливу інших елементів; при цьому відносини між елементами системи знаходяться у постійному розвитку. Це забезпечує мережі бізнесових організацій високий рівень адаптивності та гнучкості до умов мінливого ринкового середовища. Екосистема бізнесу стає більш пристосованою і спроможною до виживання, як біологічна екосистема. У вузькому розумінні під поняттям “екосистеми бізнесу” можна розуміти сукупність юридичних та фізичних осіб, які функціонують у різних сферах і видах діяльності, основна мета якої є провадження бізнесової діяльності шляхом розвитку інновацій і об’єднання інтересів різних груп зацікавлених сторін (стейкхолдерів) [3].

Ключовим фактором успішної реалізації стратегії екосистемності бізнесу, на нашу думку, є поєднання унікальної ціннісної пропозиції для клієнтів та здійснення посередницьких функцій для укладення привабливих партнерських угод. При цьому, слід зазначити, що під ціннісною пропозицією для клієнтів слід розуміти комплекс взаємопов’язаних товарів і послуг, які гармонійно і комплексно вирішують широке коло потреб клієнтів.

Серед прикладів успішних іноземних екосистем бізнесу можна навести наступні [2], [3]:

- китайська телекомунікаційна компанія Tencent завдяки застосунку WeChat надає своїм клієнтам широкий спектр послуг, таких, як здійснення платежів, користування соціальними мережами, допомога туристам у зменшенні витрат на зв’язок у роумінгу, отриманні знижок а також у доступі до крамниць, об’єктів культурної спадщини тощо;

- корейський автовиробник Hyundai завдяки застосунку BlueLink надає своїм клієнтам можливість керування автівкою через мобільний телефон, зокрема замовляти доставку продуктів у багажник або замовлення послуги помити автівку тощо;

– європейська компанія Babylon Health надає своїм клієнтам постійний доступ до медичних послуг, поєднуючи діагностику за допомогою технологій штучного інтелекту, посилення на медичних працівників та фармацевтичні послуги;

– фінська компанія Nokia надає багатьом новоствореним стартапам доступ до підприємницького «навчального полігону».

Вивчення іноземного досвіду сприяє розумінню, як шляхом створення екосистем бізнесу відбувається розвиток інновацій, відбувається задоволення широкого кола запитів клієнтів одночасно із забезпеченням переваг у конкурентній боротьбі, а також дає розуміння, що майбутнє за партнерством. І це дуже важливо розуміти на сучасному етапі розвитку економіки України. Серед яскравих прикладів українського досвіду створення екосистем бізнесу варто згадати інноваційний парк UNIT.City, який “допомагає талантам, винахідникам та підприємцям зустріти одне одного” [4]. В екосистемі UNIT.City різні групи зацікавлених сторін (стейкхолдери) органічно взаємодіють між собою використовуючи інструментарій нетворкінгу і створюючи простір для швидкого зростання та партнерства за принципом “win-win” завдяки відкритості, взаємній довірі та спільній культурі творення [4].

На нашу думку, створення екосистем бізнесу на базі діючих бізнесових організацій сприятиме накопиченню інноваційного потенціалу, акумуляції талантів, створенню нових робочих місць, сприятиме призупиненню відтоку кваліфікованих кадрів, а також сприятиме трансформації управлінської культури.

Підсумовуючи, слід зазначити, що в умовах воєнного часу та в повоєнний час роль партнерства лише зростатиме. Лише за рахунок об’єднання зусиль можна досягти успіху, а один успішно реалізований проєкт може стати тригером системного рішення розвитку та підтримки бізнесової діяльності. Наявність хоча б декількох моделей для наслідування (історій успіху) дозволить отримати у майбутньому значні переваги і забезпечить сталий розвиток національної економіки.

Список використаних джерел

1. Екосистема бізнесу. Фінансова енциклопедія. Економіка, 2021. URL: <https://ua.nesrakonk.ru/business-ecosystem/> (Дата звернення: 09.10.2023 р.)
2. Бізнес-екосистема: навіщо об’єднувати проєкти з різних сфер. Як підприємці можуть створити додаткову цінність власної діяльності. Mind, 2019. URL: <https://mind.ua/publications/20205413-biznes-ekosistema-navishcho-ob-ednuvati-proekti-z-riznih-sfer> (Дата звернення: 09.10.2023 р.)

3. Підприємницька екосистема: що це таке та чому це важливо? Колонка Лідії Пащук, президента фонду K.Fund. UFUTURE, 2021. URL: <https://ufuture.com/uk/pidpriyemnitska-ekosistema-shho-tse-take-ta-chomu-tse-vazhливо-kolonka-lidiyi-pashhuk-prezidenta-fondu-k-fund/> (Дата звернення: 09.10.2023 р.)
4. UNIT. Екосистема, 2023. URL: <https://unit.city/ecosystem/> (Дата звернення: 09.10.2023 р.)

Ольга ЗАРУДНА,
молодший науковий співробітник відділу промислової політики,
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Україна
ORCID 0000-0002-7253-8091
olgaszua@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Ключові слова: стратегічне планування, моніторинг, промисловий розвиток, економічне відновлення.

Анотація. Дослідження зосереджено на визначенні особливостей моніторингу повоєнного відновлення промисловості України. Обґрунтована необхідність проведення моніторингу повоєнної відбудови українського промислового сектору. Визначена мета, виокремлені завдання, критерії відбору індикаторів, джерела даних та окреслена роль стейкхолдерів у процесі моніторингу відновлення промислового сектору України.

Olha ZARUDNA,
Junior Research Officer of Department of Industrial Policy,
SI «Institute for Economics and Forecasting National Academy of Sciences of Ukraine», Ukraine

FEATURES OF MONITORING THE POST-WAR RECONSTRUCTION OF THE INDUSTRY OF UKRAINE

Keywords: strategic planning, monitoring, industrial development, economic recovery.

Abstract. The study focuses on identifying the specifics of monitoring the post-war industrial recovery of Ukraine. The necessity of monitoring the post-war recovery of the Ukrainian industrial sector is substantiated. The purpose, tasks, criteria for selecting indicators, data